

дитячого садка можна назвати уміння створити компетентний колектив.

Важливим в управлінській діяльності керівників закладів дошкільної освіти є знання таких методологічних підходів, як гуманістичний, діалектичний, глобальний (цілісний), процесний, ситуаційний, системний тощо.

Системний підхід передбачає виділення системи, структури, елементів на рівні системи в цілому, а також на рівні кожної її підсистеми з урахуванням бажаного кінцевого результату, досягненню якого підпорядковане функціонування системи [5].

Системний підхід дає можливість зрозуміти, що ефективність будь-якої організації, в тому числі ЗДО, забезпечується не якимось одним її елементом, а є результатом, який залежить від багатьох факторів. У будь-якій системі важливою є робота цілого як результату досягнутої динамічної рівноваги.

Будь-яка організація, у тому числі дитячий садок, розглядається як відкрита система, яка постійно взаємодіє із зовнішнім середовищем. Вона складається із взаємозалежних підсистем, які перебувають одна з одною в організаційних відносинах [2].

Наразі галузь дошкільної освіти України все ще переживає не найкращі часи, але попри всі соціально-економічні негаразди вона законодавчо і нормативно визнана, функціонує та розвивається, управлінські структури постійно перебувають у пошуку найефективніших шляхів реалізації основних своїх завдань, розвитку інноваційних процесів.

Література

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / наук. ред. та упор. О.Л.Кононко. - К.: Світич, 2008. - 430 с.
2. Гавриш Н.В. Концепція розвитку навчального закладу – запорука успіху. Організація роботи ДНЗ в контексті сучасної парадигми освіти / Н.В.Гавриш, Р.В. Хорошайло // Дошкільне виховання. – 2014. - №8. – С.8 - 11.
3. Даниленко Л.І. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти / Т. Шоутен., Л.І. Даниленко., О.І. Зайченко., Н.З. Софій., за заг. ред. Даниленко; Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». - К.: СПД-ФО К.С.Парашин, 2009. -112 с.
4. Закон України «Про дошкільну освіту» // Дошкільне виховання. -2015. – 55 с.
5. Зайченко О.І. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах // Нова педагогічна думка: наук. журнал. / гол. ред.М. А. Віднічук. — Рівне, 2010 - № 1. – С. 55-57
6. Збірник законодавчих і нормативних актів про дошкільну освіту / Упоряд. К.Л.Крутий, Н.В.Погрібняк. - Запоріжжя, 2005.

КОМПЕТЕНТІСНА МОДЕЛЬ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ОСВІТИ

*В.Р. Ільченко
Київ, Україна*

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти ґрунтується на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного й діяльнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені у результативних складових змісту базової та повної загальної середньої освіти.

Компетентнісний підхід – спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності. *Компетентність* – набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається з знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, які можуть цілісно реалізуватися на практиці – основна характеристика якості освіти. Особливу роль при цьому відіграють *ключові та галузеві компетентності*, створення умов для формування їх [1].

Модернізація змісту шкільної освіти відбувається у напрямі зменшення її фактологічності, переорієнтації на засади сталого розвитку, формування життєствердного образу світу кожного учня і життєствердної моделі світу су-спільства загалом [2], забезпечення ефективності освіти. Під ефективною та справедливою освітою в освітніх системах країн Європейського Союзу (ЄС) розуміють освіту, зміст якої доступний всім учням і засвоюється всіма учнями [3]. Як зміст освіти має спрямовуватися у зв'язку з цим на формування компетентностей учнів? Чи необхідно кожному учневі засвоїти весь зміст освіти (сотні тисяч понять), який пропонується державним стандартом? Як цей процес буде пов'язаний з природовідповідним розвитком інтелекту кожного з учнів 1–11-х класів? Можливо, учні мають опанувати ядро змісту освіти і таким чином досягти ефективної і справедливої освіти? Відповідь на ці запитання ми пов'язуємо з проблемою інтеграції змісту освіти кожної освітньої галузі, насамперед «Природознавства», оскільки основою галузевої компетентності інших галузей ми, як і в деяких освітніх системах країн ЄС, вважаємо оперування учнями базовими, загальними закономірностями природи [3, с. 74].

Важливість наукового забезпечення модернізаційних процесів у вітчизняній освіті втілено у стратегічних документах, що визначають напрями її розвитку. Так, у Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття», 1993 р.) було наголошено на необхідності розв'язання стратегічних завдань реформування змісту освіти, серед них – орієнтація на інтегровані курси [2]. У Національній доктрині розвитку освіти (2002 р.) серед пріоритетних напрямів державної освітньої політики визначено інтеграцію вітчизняної освіти до європейського та світового освітнього просторів. У Національній стратегії розвитку освіти на 2012–2021 рр. серед пріоритетних напрямів вказано модернізацію структури змісту й організації освіти на засадах компетентнісного підходу, переорієнтації змісту освіти на цілі сталого розвитку, що також пов'язано з відходом від поділу освітніх галузей на окремі компоненти й відповідні їм предмети.

Активна діяльність учня в процесі навчання та його мотивація до набуття знань, важливість навчального середовища, яке передбачає використання адекватних рівневі розвитку та потребам школяра методів і форм навчання. Основні завдання перебудови фактологічної природничо-наукової освіти в ефективну, компетентнісну її модель – цілісність її змісту, отриману завдяки інтеграції змісту компонентів освітньої галузі на підставі загальних закономірностей природи (збереження, спрямованості самочинних процесів до рівноважного стану, періодичності процесів у природі) [2].

На сучасному етапі у вітчизняній освіті актуальна компетентнісна теорія змісту освіти, яка є відповіддю дидактів на потреби сьогодення. Українські та російські вчені розглядають компетентності як системні характеристики особистісно та діяльнісно орієнтованого підходу до навчання. Така позиція відкрила нові перспективи у конструюванні змісту освіти. Насамперед це можливість відходу від традиційної «предметності» у напрямі об'єднання навчальних предметів у цілісну систему. Саме над цією проблемою працює колектив лабораторії інтеграції змісту освіти, розробляючи теоретико-методичні основи інтеграції змісту природничо-наукової освіти. Як показує аналіз зарубіжного досвіду, на етапі компетентнісного підходу до формування

Отже, компетентнісна модель природничо-наукової освіти зумовлена інтеграцією її змісту на основі загальних закономірностей природи, забезпечення навчального процесу відповідним навчальним середовищем. Впровадження її забезпечує засвоєння всіма учнями ядра природничо-наукової освіти, оволодіння всіма школярами (5–9-й кл.) природничо-науковою компетентністю як здатністю оперувати загальними (базовими) закономірностями природи.

Література

1. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України // Інформаційний

- збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – 2012. – № 4-5. – Лютий. – С. 3–56.
2. *Ильченко В. Р.* Модернизация содержания образования как национальная проблема / В. Р. Ильченко, К. Ж. Гуз // Педагогика. – 2011. – № 4. – С. 3–8.
 3. *Локшина О. І.* Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія / О. І. Локшина. – К. : Богданова А. М., 2009. – 404 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОВЕДІНКИ ШКОЛЯРІВ У КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ

*Є.Г. Ісенко
Полтава, Україна*

Психологічна сумісність людей передбачає спільність поглядів, переконань, соціальних і моральних установок, цінностей, ставлень. Відсутність сумісності у групі людей, включених у виконання суспільно чи особистісно значущої діяльності, за певних умов може спричинити конфлікт. Визначаючи особливості поведінки юнаків та дівчат у конфлікті, варто звернути увагу на значимість спілкування для кожної статі.

Було проведено дослідження гендерних особливостей поведінки школярів у конфліктній ситуації. Для опитування ми обрали три методики: «Ваша думка про себе самого або Чи конфліктна Ви людина?», «Чи можете Ви знайти вихід з конфліктної ситуації?», Методика оцінки рівня конфліктності та розглянули особливості їх застосування.

У дослідженні взяли участь 20 школярів 9-х і 11-х класів, які були обрані за гендерною ознакою у відповідності, тобто ми отримали чотири групи – хлопці і дівчата 9-го і 11-го класу окремо по 5 чоловік у кожній групі.

З'ясовано, що більшість дев'ятикласників є висококонфліктними та обирають протистояння як головну стратегію поведінки у конфлікті. Одинадятикласники мають дещо нижчу конфліктність та за головну форму поведінки у конфліктній ситуації вважають компроміс [3].

Ситуація із дівчатами дещо інша – в 9 класі у них середня конфліктність та головні форми поведінки у конфлікті – це компроміс і пристосування. У одинадятикласниць збільшується відсоток середнього рівня конфліктності та головною стратегією поведінки у конфлікті стає співробітництво.

Отже, можна говорити, що дівчата краще та гуманніше себе поведуть, а у випадку конфлікту намагаються вирішити його найбільш сприятливим шляхом.

Хлопці ж відрізняються більшою конфліктністю, що може призвести до виникнення більшої кількості гострих ситуацій та вирішують конфлікти за методом «ти – мені, я – тобі», тобто навіть компроміс у цьому випадку не є найкращим варіантом вирішення конфліктної ситуації [3].

На основі аналізу результатів опитування ми виявили необхідність проведення психологічного тренінгу зі школярами. Під час проведення тренінгу учні отримали знання про конфлікт, його перебіг, форми і стилі вирішення конфліктних ситуацій і набули навички безконфліктного спілкування.

Також варто вказати, що важливим стало бажання мирно розв'язати конфлікт на початковій стадії, вчасно знайти слова, які б не образили опонента, прийти до розумного рішення, до компромісу.

Література

1. Бойко В.В. Социально-психологический климат коллектива и личность / В.В. Бойко, А.Г. Ковалев, В.Н. Панферов. – М., 2004. – 386 с.
2. Еремеева В.Д. Девочки и мальчики – два разных мира / В.Д.Еремеева, Т.П.Хризман – СПб.: Тускарора, 2001. – 254 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Спілкування як соціально-психологічний феномен / Л.Е.Орбан–